

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

NOVI PERST
29.4.2013 15.23

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O DRŽAVNIM POTPORAMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

ZAGREB, TRAVANJ 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O DRŽAVNIM POTPORAMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona nalazi se u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. i članka 117. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Državne potpore, kao dio šireg područja tržišnog natjecanja, uređene su pravnom stečevinom Europske unije, i to kako sekundarnim tako i primarnim izvorima prava (članci 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU), kojima se zabranjuje davanje državnih potpora smatrajući ih oblikom narušavanja tržišnog natjecanja, no navodeći istodobno iznimke u kojima je dodjela državnih potpora dopuštena, što se detaljno propisuje sekundarnim pravom Europske unije).

2001. godine Republika Hrvatska potpisala je s Europskom unijom Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (Narodne novine – međunarodni ugovori, br. 14/2001, 14/2002, 1/2005 i 7/2005) kojim je preuzela i obveze u pogledu uspostavljanja sustava državnih potpora sukladnog sustavu državnih potpora u Europskoj uniji. S ciljem ostvarenja strateškoga cilja pripreme za punopravno članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji, Republika Hrvatska uskladila je, prvenstveno u provedbenome smislu, sustav državnih potpora Republike Hrvatske sa sustavom državnih potpora Europske unije.

Prvi Zakon o državnim potporama donesen je 2003. godine. Njime je bio ustrojen i na temelju njega djelovao je taj sustav s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija), davateljima državnih potpora i korisnicima državnih potpora kao glavnim sudionicima. Agencija, neovisno tijelo osnovano odlukom Hrvatskoga sabora 1995. godine, dobilo je u svoju nadležnost poslove koje u Europskoj uniji provodi Europska komisija. Opravdanje takve raspodjele poslova nalazilo se u specifičnoj situaciji u koju je Republika Hrvatska ušla potpisivanjem i stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, naime, pretpristupnom fazom. Od 2003. godine do danas Agencija je, kao najvažnije zadatke u sustavu državnih potpora, razmatrala i ocjenjivala prijedloge državnih potpora te programa državnih potpora, nadzirala provedbu i učinke dodijeljenih državnih potpora te nalagala povrate državnih potpora koje su dane ili korištene protivno propisima, prikupljala, obrađivala i evidentirala podatke o državnim potporama, njihovu korištenju i učincima dodijeljenih državnih potpora. Ministarstvo financija djelovalo je u sustavu kao poseban sudionik, imajući na umu njegovu ulogu u provedbi fiskalne politike. 2005. godine donesen je drugi Zakon o državnim potporama (Narodne novine, br. 140/2005 i 49/2011), trenutno važeći. Na temelju njega donešeno je niz podzakonskih akata – odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama na temelju kojih je Agencija ocjenjivala njihovu zakonitost, a davatelji ih potom dodjeljivali. I Ministarstvo financija je s vremenom učvrstilo svoj položaj u sustavu državnih potpora redovnim prikupljanjem podataka o dodijeljenim državnim potporama na temelju kojih je često zadovoljavalo potrebe provedbe različitih mjera gospodarske politike.

Uspostavljeni sustav zadovoljavao je, međutim, potrebe pretpristupnog razdoblja, no u postojećem obliku ne uklapa se u sustav kakav postoji u Europskoj uniji budući da nadležna tijela i poslovi vezani za državne potpore u jednoj državi članici, što će Republika Hrvatska biti od 1. srpnja 2013. godine, moraju u potpunosti odgovarati i zauzimati mjesta u već ustrojenom sustavu nadležnih tijela i određenih poslova u samoj Europskoj uniji.

Sudionici sustava državnih potpora u Europskoj uniji kao takvoj su Europska komisija, države članice i Europski sud, a njihov međusobni odnos uređen je Uredbom Vijeća Europskih zajednica br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. godine kojom se postavljaju pravila za primjenu članka 93. Ugovora o Europskim zajednicama (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

Europska komisija je institucija Europske unije koju se bez zadržke može smatrati nositeljem sustava državnih potpora u Europskoj uniji. Ona je nadležna za ocjenu prijedloga državnih potpora država članica, nadzor programa državnih potpora, provjeravanje moguće nezakonite državne potpore, te, u slučaju utvrđenja njihove stvarne nezakonitosti, ili nepravilne upotrebe, nalaganje njihova povrata, pokretanje postupka pred Europskim sudom u slučaju nepoštivanja vlastitih odluka od strane države članice, a zbog mogućeg kršenja Ugovora.

Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji Uredba Vijeća Europskih zajednica br. 659/1999 počinje se izravno primjenjivati i u Republici Hrvatskoj, te za glavne poslove sustava državnih potpora koje trenutno u Republici Hrvatskoj obavlja Agencija postaje isključivo nadležna Europska komisija. Među najvažnijim poslovima, to su razmatranje i ocjena prijedloga državnih potpora te programa državnih potpora u okviru godišnjih i višegodišnjih planova odobravanja državnih potpora, nadzor provedbe i učinaka dodijeljenih državnih potpora te nalaganje povrata državnih potpora koje su dane ili korištene protivno propisima.

Radi prilagodbe tim okolnostima, predlaže se ovaj Zakon kojim će se omogućiti funkcioniranje sustava državnih potpora Republike Hrvatske kao zemlje članice Europske unije. Njime se, kao najvažniji element, uređuju nove nadležnosti tijela Republike Hrvatske, budući da su mnoge postojeće morale biti ustupljene institucijama Europske unije. Uređuje se i postupak koji prethodi prijavi državnih potpora Europskoj komisiji radi odobrenja, odnosno postupak kojim se državne potpore izuzete od obveze prijave Europskoj komisiji dostavljaju na mišljenje Agenciji, ne bi li se nakon toga mogle dodijeliti. Ovim Zakonom Ministarstvo financija, radi vođenja uspješne, opće fiskalne politike, izričito dobiva u nadležnost vođenje politike državnih potpora koju oblikuje Vlada Republike Hrvatske za trogodišnje razdoblje. Davateljima državnih potpora se propisuju obveze redovnog praćenja korištenja dodijeljenih državnih potpora kao i obavještanja Agencije i Ministarstva financija o tim potporama, radi ispunjenja obveza potonjih tijela prema Europskoj komisiji, odnosno Vladi Republike Hrvatske.

Postojeći sustav državnih potpora u Republici Hrvatskoj obilježava prvenstveno nekoherentna politika državnih potpora, što se najbolje može vidjeti iz podataka o dodijeljenim državnim potporama u razdoblju od 2006. do 2011. godine, iz Godišnjih izvješća Agencije. U tom je razdoblju ukupno dodijeljeno 36.047,80 milijuna kuna državnih potpora. Iznos ukupnih državnih potpora ne obuhvaća podatke o potporama dodijeljenim poljoprivredi i ribarstvu zbog specifičnosti tih djelatnosti i posebnih pravila koja vrijede za njihovu dodjelu (ukupan iznos dodijeljenih državnih potpora s potporama poljoprivredi i ribarstvu bio bi 57.283,90 milijuna kuna).

U navedenom razdoblju razvidan je trend smanjenja udjela državnih potpora u bruto domaćem proizvodu (u daljnjem tekstu: BDP), tako da se udio od 2,38% BDP-a u 2006. godini smanjio na 1,46% BDP-a u 2011. godini. Ovaj udio je još uvijek visok u usporedbi sa zemljama Europske unije. Pritom je važno istaknuti kako su i druge nove članice Europske unije prije pristupanja imale znatno veće udjele državnih potpora od onih na razini Europske unije.

U strukturi dodijeljenih državnih potpora može se konstatirati da iste nisu određene u optimalnim omjerima u kojima do većeg izražaja moraju dolaziti horizontalne potpore koje u većoj mjeri imaju pozitivne učinke na gospodarstvo, te manje narušavaju tržišno natjecanje. Horizontalne potpore kao udio u ukupnim državnim potporama čine 14,68% prema podacima za 2011. godinu. Ovaj omjer se tek manjim dijelom povećao od 13,41% udjela evidentiranog u 2006. godini. Horizontalne potpore dodjeljivane su u najvećoj mjeri u području malog i srednjeg poduzetništva, istraživanje i razvoj i inovacije, te jednim dijelom i one usmjerene ciljevima zapošljavanja.

Sektorske potpore koje čine najveći dio dodijeljenih potpora od 2006. godine ostvarile su smanjenje, pa su tako od udjela 84,99% smanjene na 73,90% u 2011. godini. Ovakav omjer alociranja državnih potpora nije povoljan za gospodarsko okruženje, a u konačnici ima negativne učinke na područje tržišnog natjecanja, što će svakako biti podložno promjenama nakon pristupanja Europskoj uniji u kojoj vrijede pravila i smjernice usmjerene modernizaciji okvira državnih potpora koje će Republika Hrvatska morati slijediti. U navedenom razdoblju najviše je potpora dodijeljeno sektoru metalurgije, željeznica, brodogradnje i prometa. Dodjela sektorskih potpora koje u znatnoj mjeri narušavaju tržišno natjecanje posljedica je loše provedbe strukturnih reformi, te privatizacije koja nije uslijedila u očekivanom intenzitetu. Stoga su velika sredstva u obliku subvencija, ali i drugih vrsta državnih potpora dodjeljivana poduzetnicima koji se nalaze u teškoćama, a neprovođenje sveobuhvatnog procesa restrukturiranja rezultiralo je tržišnim promašajima koji u konačnici predstavljaju značajno fiskalno opterećenje posebice izraženo u vrlo negativnim gospodarskim okolnostima.

Preostali udio od 11,42% odnosi se na regionalne potpore i potpore dodijeljene na lokalnoj razini. Regionalne potpore rastu u promatranom razdoblju i dosegle su 8,28% potpora sektora industrije i usluga. Očekuje se daljnje povećanje ovih potpora, s obzirom da je, na razini članica Europske unije, udio regionalnih potpora u ukupno dodijeljenim potporama na razini od preko 20%. Osobito se očekuje korištenje sredstava strukturnih fondova Europske unije nakon pristupanja, odnosno od 1. srpnja 2013. godine. Udio od 3,14% u ukupnim potporama odnosi se na potpore jedinica područne i lokalne (regionalne) samouprave koje raspolažu s daleko manjim sredstvima za podupiranje aktivnosti usmjerenih na razvitak gospodarstva u odnosu na tijela središnje vlasti.

Tijekom razdoblja od 2006. godine do danas može se konstatirati da je došlo do poboljšanja discipline davatelja potpora, te kreiranja okvira potpora u obliku različitih programa državnih potpora, uz smanjenje dodjeljivanja *ad hoc* potpora, iako su iste u pogledu sektorskih potpora ostale izražene. Naime, iako sektorske potpore bilježe smanjenje u apsolutnom iznosu, ali i kao udio u BDP-u, Republika Hrvatska još uvijek preveliki iznos potpora usmjerava kroz sektorske potpore. U skladu s ciljem provedbe politike državnih potpora u Republici Hrvatskoj te sukladno zahtjevima Europske komisije i okvira državnih potpora u Europskoj uniji, za očekivati je promjene u sadašnjoj strukturi državnih potpora

kroz povećanje udjela horizontalnih potpora, uz istodobno smanjenje sektorskih potpora. Razvidno, a iz proklamiranih ciljeva ekonomske politike, sektorske potpore će postojati, ali će biti podržane provedbom sveobuhvatnih programa restrukturiranja dosadašnjih gubitaša koji u budućnosti više neće generirati negativne poslovne rezultate, a time i smanjiti potrebu za državnom intervencijom u obliku izravnih novčanih transfera, državnih jamstava, otpisa dugova ili pretvaranja potraživanja u kapital.

U samom uređenju sustava državnih potpora primjetno je nepostojanje sustavnog planiranja i dodjele državnih potpora te nedovoljna razina povezanosti davatelja državnih potpora, međusobno, ali i s tijelima nadležnima za područje državnih potpora na središnjoj razini, Ministarstvom financija i Agencijom. To je za posljedicu imalo „raspršenost“ unutar sustava državnih potpora koja se ogleda u dodjeli državnih potpora od strane različitih davatelja državnih potpora za iste ciljeve i usmjerene na iste korisnike. Na ovakav način se novac poreznih obveznika dodjeljuje bez uzimanja racionalnog postupanja koje je bilo za očekivati i koje je moralo biti usklađeno s općim gospodarskim ciljevima i fiskalnom održivosti.

Jedan od elemenata ovako ustrojenog sustava ima za posljedicu i probleme u evidenciji državnih potpora, a poglavito potpora male vrijednosti (*de minimis* potpore), što ima za posljedicu i postojanje mogućnosti nepravilne dodjele potpora male vrijednosti jednom korisniku od više davatelja čime se prelazi granica dozvoljenog iznosa dodijeljene potpore male vrijednosti i zanemaruje redovan postupak prijave i odobrenja državne potpore.

Tijekom razdoblja primjene postojećeg zakonodavnog okvira i aktivnosti davatelja potpora primjetno je kako davatelji državnih potpora nisu u najboljoj mjeri pratili učinkovitost dodijeljenih državnih potpora bilo u programima bilo u pojedinačnim državnim potporama. Isto ima nepovoljan utjecaj na gospodarstvo, jer zbog nepostojanja jasne metodologije i redovitog praćenja učinaka državnih potpora izostaje povratna informacija o samoj prikladnosti pojedinog oblika državne potpore u smislu intenziteta, korisnika i ciljeva kojima je određena državna potpora bila namijenjena. Praćenjem učinkovitosti dodjele državnih potpora osiguralo bi se racionalno korištenje sredstava iz državnog proračuna Republike Hrvatske, odnosno proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te bi se omogućilo modificiranje programa i/ili pojedinačnih potpora čime bi se postigla veća efikasnost, odnosno bolji učinci na gospodarstvo.

Krajnja posljedica nekoherentne politike državnih potpora je obrnuta struktura državnih potpora od one u Europskoj uniji. Dok su u Republici Hrvatskoj najviše zastupljene sektorske državne potpore, u Europskoj uniji je otprilike isti takav postotak horizontalnih državnih potpora, koje u manjoj mjeri narušavaju tržišno gospodarstvo, te imaju pozitivniji učinak na gospodarstvo u cjelini.

Ovim Zakonom upravo spomenuti nedostaci nastoje se ukloniti,¹ i to, prvenstveno, sustavnim oblikovanjem politike državnih potpora. Vlada Republike Hrvatske donosit će Smjernice politike državnih potpora Republike Hrvatske za trogodišnje razdoblje, temeljem prijedloga Ministarstva financija. Navedena politika državnih potpora Republike Hrvatske slijedit će smjernice fiskalne i ekonomske politike, te politiku državnih potpora Europske unije, a za podlogu će nužno morati uzeti u obzir i pravilno praćenje učinkovitosti dodjeljivanih potpora po različitim programima i/ili pojedinačnim državnim potporama.

Ovim zakonskim okvirom jasno se definira obveza davatelja državnih potpora koji su dužni pratiti učinkovitost dodijeljenih državnih potpora te godišnje dostavljati njihovu analizu Ministarstvu financija što predstavlja podlogu za kontrolu kako fiskalnih učinaka, tako i učinaka koje proizvode pojedine mjere u samim programima i/ili pojedinačnim državnim potporama. Adekvatnim praćenjem učinaka dodjele državnih potpora na jasniji način će se uočavati usklađenost prijedloga državnih potpora s općim gospodarskim ciljevima, te će se omogućiti i modificiranje pojedinih segmenata državnih potpora kroz njihovu doradu, povećanje, smanjenje ili ukidanje pojedinih programa ili prakse dodjele pojedinačnih državnih potpora.

Davatelji državnih potpora dužni su, u skladu s ovim Zakonom, prilikom izrade prijedloga državnih potpora voditi brigu o njihovim učincima na gospodarstvo, te ostvarenju ciljeva ekonomske i fiskalne politike što je jasno uređeno kroz odredbe ovoga zakonskog propisa. Zakonom se pritom uređuje obveza davatelja državnih potpora voditi zasebne evidencije državnih potpora i potpora male vrijednosti.

Navedene mjere i dužnosti davatelja državnih potpora uređene ovim Zakonom, kao i ovlasti tijela kao što su Agencija i Ministarstvo financija, trebale bi osigurati uspostavu jedinstvenog sustava planiranja i dodjele državnih potpora, vođenih konciznom i gospodarskom rastu usmjerenom politikom državnih potpora, te učinkovitošću kao osnovnim načelom.

Na kraju, treba napomenuti kako i u samoj Europskoj uniji pripremaju značajne promjene u sustavu državnih potpora koje bi se trebale dogoditi do kraja 2013. godine, te bi Republiku Hrvatsku dočekaao novi val promjena odmah nakon pristupanja. Cilj im je modernizacija državnih potpora, a dio su šireg konteksta usmjeravanja ukupne energije Europske unije na poticanje gospodarskog rasta, usmjeravanja državnih potpora na uklanjanje tržišnih neuspjeha i što racionalnije korištenje javnih sredstava. Europska komisija će preispitati, pojednostavniti i izmijeniti veliki dio pravila za dodjelu potpora, posebno onih za sanaciju i restrukturiranje, zaštitu okoliša i regionalnih potpora, te će ubrzati procese donošenja odluka. Za nove promjene Republika Hrvatska će svakako biti spremnija po uspostavi sustava postavljenog ovim Zakonom.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji i stupanjem na snagu novoga Zakona o državnim potporama, poslovi državnih potpora koje obavlja Ministarstvo financija višestruko će se povećati jer Ministarstvo financija preuzima važnu i odgovornu ulogu u sustavu državnih potpora. Za provedbu Prijedloga zakona o državnim potporama potrebno je povećanje administrativnih kapaciteta na poslovima državnih potpora.

Planira se popunjavanje radnih mjesta sukladno postojećoj sistematizaciji (2 zaposlenika) za koja su osigurana sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu i projekcijama za 2014. i 2015. godinu te, ovisno o obujmu posla, a radi postizanja i održanja izvrsnosti, eventualno osnivanje novoga Odjela za državne potpore (5 zaposlenika) unutar Ministarstva financija, a za koji će se sredstva osigurati u narednim godinama prema mogućnostima i u skladu s limitima ukupnih rashoda Ministarstva financija koje Vlada Republike Hrvatske utvrđuje za pojedina trogodišnja razdoblja.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s odredbom članka 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora, predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku. U Programu Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2013. godinu, predviđeno je donošenje ovoga Zakona upravo zbog potrebe osiguranja nesmetanog funkcioniranja sustava državnih potpora u Republici Hrvatskoj već od samog 1. srpnja 2013. godine. Važeći Zakon o državnim potporama u odnosu na pravnu stečevinu o državnim potporama doveo bi 1. srpnja 2013. godine do neprovedivosti, pa i do kolizije s aktima pravne stečevine. Nužnost donošenja novoga zakona nametnula je potrebu za brzim djelovanjem, i radi osiguranja osnovne usklađenosti i radi osiguranja vremena za pripremu podzakonskih propisa, a sve kako ne bi došlo do vakuuma u zakonodavnom uređenju državnih potpora, s obzirom da važeći zakon ne uređuje nikakvo prijelazno razdoblje po pristupanju.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DRŽAVNIM POTPORAMA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuju se nadležnosti tijela Republike Hrvatske iz područja državnih potpora, politika državnih potpora Republike Hrvatske, postupanja prije dodjele državnih potpora, vođenje evidencija i izvještavanje o državnim potporama.

(2) Ovaj Zakon, osim članka 16. ovoga Zakona, ne primjenjuje se na državne potpore poljoprivredi i ribarstvu.

Značenje pojmova

Članak 2.

Državna potpora je stvarni i potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od davatelja državne potpore u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge utoliko što utječe na trgovinu između država članica Europske unije, u skladu s člankom 107. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije (u daljnjem tekstu: UFEU).

Program državne potpore je akt na temelju kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore kao i akt na temelju kojeg se državna potpora koja unaprijed nije vezana uz poseban projekt dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu.

Pojedinačna državna potpora je državna potpora koja nije dodijeljena na temelju programa državne potpore.

Državne potpore izuzete od obveze prijave Europskoj komisiji su državne potpore koje prije dodjele nije potrebno prijaviti Europskoj komisiji u skladu s važećim propisima Europske komisije donesenim na temelju članka 108. UFEU.

Potpora male vrijednosti je potpora uređena važećom uredbom Europske unije koja zbog svog iznosa ne narušava ili ne prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja i ne utječe na trgovinu između država članica Europske unije te ne predstavlja državnu potporu iz članka 107. stavka 1. UFEU.

Davatelj državne potpore je središnje tijelo državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te svaka pravna osoba koja dodjeljuje državne potpore.

Korisnik državne potpore je svaka pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a prima državnu potporu, bez obzira na njezin oblik i namjenu.

Prijava Europskoj komisiji je prijava prijedloga programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore Europskoj komisiji radi odobrenja njezine dodjele u skladu s važećim uredbama Vijeća i Europske komisije kojima se uređuje postupak prijave i odobrenja državnih potpora.

Pravila o državnim potporama su pravila pravne stečevine Europske unije o uvjetima dodjele državnih potpora i propisa Republike Hrvatske kojima su prenesena pravila pravne stečevine o uvjetima dodjele državnih potpora.

II. NADLEŽNOSTI TIJELA IZ PODRUČJA DRŽAVNIH POTPORA

Ministarstvo financija

Članak 3.

Ministarstvo financija, pored poslova propisanih posebnim zakonom, obavlja sljedeće poslove:

- provodi i nadzire provedbu politike državnih potpora u okviru mjera fiskalne politike Republike Hrvatske,
- daje mišljenja na prijedloge programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora, u odnosu na utvrđenu politiku državnih potpora,
- prikuplja, obrađuje, evidentira podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti, te provodi analizu učinkovitosti državnih potpora i potpora male vrijednosti,
- izrađuje godišnje izvješće o državnim potporama,
- sudjeluje u radu tijela Europske unije u poslovima iz područja državnih potpora,
- surađuje s međunarodnim organizacijama i drugim subjektima međunarodnog prava u poslovima iz područja državnih potpora,
- izrađuje prijedloge propisa o državnim potporama i prijedloge propisa kojima se preuzima pravna stečevina Europske unije o državnim potporama.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Članak 4.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija) obavlja sljedeće poslove:

- daje mišljenja na prijedloge programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora u odnosu na njihovu usklađenost s pravilima o državnim potporama prije prijave Europskoj komisiji radi odobrenja,
- prijavljuje Europskoj komisiji prijedloge programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora,

- daje mišljenje na prijedloge programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora izuzetih od obveze prijave Europskoj komisiji i obavještava Europsku komisiju o tome,
- pruža stručnu pomoć davateljima državnih potpora u pripremi programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora,
- prikuplja, obrađuje i evidentira podatke o dodijeljenim državnim potporama,
- izvješćuje Europsku komisiju o dodijeljenim državnim potporama,
- surađuje s Ministarstvom financija u poslovima iz područja državnih potpora u radu s međunarodnopravnim subjektima,
- daje mišljenje na prijedloge propisa koji se odnose na državne potpore,
- surađuje s Ministarstvom financija u izradi godišnjeg izvješća o državnim potporama,
- provodi izobrazbu radi stručnog osposobljavanja i usavršavanja davatelja i/ili korisnika državnih potpora.

Davatelji državnih potpora

Članak 5.

Davatelji državnih potpora obavljaju sljedeće poslove:

- izrađuju prijedloge programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora iz svojeg djelokruga,
- dodjeljuju državne potpore po primitku odobrenja nadležnih tijela,
- nadziru provedbu korištenja dodijeljenih državnih potpora,
- vode evidenciju dodijeljenih državnih potpora i potpora male vrijednosti iz svoje nadležnosti,
- dostavljaju podatke o dodijeljenim državnim potporama Agenciji,
- dostavljaju podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti Ministarstvu financija,
- analiziraju učinkovitost dodijeljenih državnih potpora i potpora male vrijednosti i o tome obavještavaju Ministarstvo financija,
- provode povrat državnih potpora.

Suradnja tijela u sustavu državnih potpora

Članak 6.

(1) U obavljanju poslova iz članka 3., 4. i 5. ovoga Zakona, Ministarstvo financija, Agencija i davatelji državnih potpora surađuju.

(2) Agencija pruža stručnu pomoć davateljima i/ili korisnicima državnih potpora radi ispravne primjene i razumijevanja propisa i pravila o državnim potporama, te pripreme prijedloga programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora i akata koji predstavljaju pravnu osnovu za donošenje programa državnih potpora.

(3) Ministarstvo financija pruža stručnu pomoć davateljima i/ili korisnicima državnih potpora radi ispravne i svrhovite provedbe smjernica politike državnih potpora.

(4) Nadležna središnja tijela državne uprave dostavljaju Agenciji na mišljenje prijedloge propisa koji se odnose na državne potpore.

III. POLITIKA DRŽAVNIH POTPORA

Oblikovanje politike državnih potpora

Članak 7.

(1) Vlada Republike Hrvatske oblikuje politiku državnih potpora Republike Hrvatske određujući njome prioritete ciljeve i svrhu učinkovitog korištenja sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske.

(2) Politika državnih potpora Republike Hrvatske slijedi politiku državnih potpora Europske unije.

(3) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva financija donosi smjernice politike državnih potpora za trogodišnje razdoblje.

(4) Pri izradi Nacrta smjernica politike državnih potpora Ministarstvo financija surađuje s tijelima državne uprave i Agencijom, te osobito vodi računa o podacima o učinkovitosti dodijeljenih državnih potpora u prethodnim godinama.

(5) Politika državnih potpora sadržajno predstavlja i slijedi smjernice fiskalne i ekonomske politike u kvantitativnim i kvalitativnim mjerilima koje služe za ocjenu prikladnosti dodjele predložene državne potpore.

(6) Za potrebe provedbe učinkovite politike državnih potpora i izradu Nacrta smjernica državnih potpora ministar financija može osnovati savjetodavna tijela i povjerenstva.

Planiranje državnih potpora

Članak 8.

(1) Davatelji državnih potpora prilikom izrade prijedloga programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora vode brigu o usklađenosti učinaka predloženih državnih potpora sa smjericama politike državnih potpora i ciljevima ekonomske i fiskalne politike Vlade Republike Hrvatske.

(2) Pri izradi prijedloga programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora, davatelj državne potpore posebice provodi sljedeće aktivnosti:

- analizira učinke na gospodarstvo predloženih mjera sadržanih u prijedlogu programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore,
- analizira i iskazuje doprinose određene vrste državne potpore u ostvarenju ciljeva ekonomske i fiskalne politike,

- provodi analizu usklađenosti pojedinog prijedloga programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore s općim ciljevima ekonomske i fiskalne politike, a posebice postizanja veće razine zaposlenosti, stabilnosti cijena, poboljšanja gospodarskih uvjeta poslovanja, poticanja proizvodnje i gospodarskog rasta i jačanja konkurentnosti nacionalne ekonomije.

(3) Davatelj državne potpore iskazuje očekivane učinke iz stavka 2. ovoga članka kao sastavni dio prijedloga programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore.

IV. POSTUPANJE PRIJE DODJELE DRŽAVNIH POTPORA

Prijava državnih potpora

Članak 9.

(1) Davatelj državne potpore dostavlja Agenciji prijedlog programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore radi prijave Europskoj komisiji.

(2) Agencija će u roku 45 dana od dana primitka potpunog prijedloga iz stavka 1. ovoga članka dati mišljenje o njegovoj usklađenosti s pravilima o državnim potporama.

(3) Ako Agencija smatra da je prijedlog iz stavka 1. ovoga članka usklađen s pravilima o državnim potporama bez odgode prijavljuje prijedlog programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore Europskoj komisiji i o tome obavještava davatelja državne potpore.

(4) Ako Agencija smatra da prijedlog iz stavka 1. ovoga članka nije usklađen ili nije u dovoljnoj mjeri usklađen s pravilima o državnim potporama, predložit će u pisanom obliku davatelju državne potpore izmjene i dopune dostavljenog prijedloga radi postizanja usklađenosti s pravilima o državnim potporama.

(5) Davatelj državne potpore učinit će predložene izmjene i dopune iz stavka 4. ovoga članka u roku kojeg odredi Agencija, a koji ne može biti kraći od 8 niti dulji od 30 dana.

(6) Ako davatelj državne potpore ne dostavi Agenciji predložene izmjene i dopune u rokovima iz stavka 5. ovoga članka, Agencija davatelju državne potpore ponovno upućuje zahtjev iz stavka 4. ovoga članka.

(7) Ako i nakon ponovljenog zahtjeva davatelj državne potpore ne dostavi zatražene izmjene i dopune smatrat će se da je davatelj državne potpore odustao od prijedloga iz stavka 1. ovoga članka, osim ako davatelj državne potpore ne dostavi zahtjev iz stavka 9. ovoga članka.

(8) Agencija prijavljuje prijedlog programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore Europskoj komisiji bez odgode po primitku izmijenjenog prijedloga iz stavka 1. ovoga članka, ukoliko smatra da je prijedlog usklađen s pravilima o državnim potporama.

(9) Ako davatelj državne potpore zatraži da se prijedlog iz stavka 1. ovoga članka prijavi bez učinjenih predloženih izmjena, Agencija će postupiti po zahtjevu davatelja državne potpore i neizmijenjeni prijedlog prijaviti Europskoj komisiji bez odgode..

(10) Ako davatelj državne potpore koju je Agencija prijavila Europskoj komisiji odustane od namjere dodjele državne potpore o tome će bez odgode izvijestiti Agenciju, a Agencija će povući već podnesenu prijavu ako Europska komisija već nije donijela odluku o prijavljenoj državnoj potpori.

(11) Agencija obavještava Ministarstvo financija o podnesenoj prijavi prijedloga programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore Europskoj komisiji, odnosno o odustanku davatelja državne potpore od prijedloga.

(12) Davatelj državne potpore ne može dodijeliti državnu potporu prije odobrenja Europske komisije.

(13) Sadržaj, oblik i način dostave prijedloga programa državne potpore i pojedinačne državne potpore iz stavka 1. ovoga članka uredit će se pravilnikom.

Postupanje prije dodjele državnih potpora izuzetih od obveze prijave Europskoj komisiji

Članak 10.

(1) Davatelj državne potpore dostavlja Agenciji prijedlog programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore izuzetih od obveze prijave Europskoj komisiji radi davanja mišljenja o usklađenosti sadržaja prijedloga s pravilima o državnim potporama.

(2) Agencija daje mišljenje na prijedlog iz stavka 1. ovoga članka najkasnije u roku od 45 dana od primitka potpunog prijedloga kojim potvrđuje da je predložena državna potpora državna potpora izuzeta od obveze prijave Europskoj komisiji te je u skladu s pravilima o državnim potporama.

(3) Ako Agencija smatra da prijedlog iz stavka 1. ovoga članka nije usklađen ili nije u dovoljnoj mjeri usklađen s pravilima o državnim potporama, predložit će u pisanom obliku davatelju državne potpore izmjene i dopune dostavljenog prijedloga radi postizanja usklađenosti s pravilima o državnim potporama.

(4) Davatelj državne potpore učinit će predložene izmjene i dopune iz stavka 3. ovoga članka u roku kojeg odredi Agencija, a koji ne može biti kraći od 8 niti dulji od 30 dana.

(5) Ako davatelj državne potpore ne dostavi Agenciji predložene izmjene i dopune u rokovima iz stavka 4. ovoga članka, Agencija davatelju državne potpore ponovno upućuje zahtjev iz stavka 3. ovoga članka.

(6) Ako i nakon ponovljenog zahtjeva davatelj državne potpore ne dostavi zatražene izmjene i dopune smatrat će se da je davatelj državne potpore odustao od prijedloga iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Davatelj državne potpore može dodijeliti državnu potporu iz ovoga članka nakon što je dobio pozitivno mišljenje Agencije o usklađenosti prijedloga programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore s pravilima o državnim potporama.

(8) Iznimno od stavaka 6. i 7. ovoga članka, ako se ne slaže s mišljenjem Agencije, davatelj državne potpore može zatražiti od Agencije prijavu prijedloga iz stavka 1. ovoga članka izravno Europskoj komisiji, što će Agencija bez odgode učiniti.

(9) Ako je zatražena i izvršena prijava iz stavka 8. ovoga članka, davatelj državne potpore ne može dodijeliti državnu potporu prije odobrenja Europske komisije.

(10) Ako davatelj državne potpore koju je Agencija prijavila Europskoj komisiji, u skladu sa stavkom 8. ovoga članka, odustane od namjere dodjele državne potpore o tome će bez odgode izvijestiti Agenciju, a Agencija će povući već podnesenu prijavu ako Europska komisija već nije donijela odluku o prijavljenoj državnoj potpori.

(11) Agencija obavještava Ministarstvo financija o svome mišljenju danom na prijedlog iz stavka 1. ovoga članka te o podnesenoj prijavi Europskoj komisiji, ako je učinjena.

(12) Sadržaj, oblik i način dostave prijedloga programa državne potpore i pojedinačne državne potpore iz stavka 1. ovoga članka uredit će se pravilnikom.

Dodjela potpora male vrijednosti

Članak 11.

Potpore male vrijednosti dodjeljuju se u skladu s važećom uredbom Europske unije kojom se uređuju potpore male vrijednosti.

Mišljenje Ministarstva financija

Članak 12.

(1) Davatelj državne potpore, prije dostavljanja Agenciji prijedloga programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore iz članka 9. stavka 1. i članka 10. stavka 1. ovoga Zakona, dostavlja taj prijedlog Ministarstvu financija na mišljenje.

(2) Ministarstvo financija u svojem mišljenju ocjenjuje da li je određeni prijedlog programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore u skladu sa smjernicama politike državnih potpora i fiskalnom politikom Republike Hrvatske.

(3) Ministarstvo financija dostavlja mišljenje davatelju državne potpore u roku 20 dana od zaprimanja prijedloga iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Prijedlozi programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju se Ministarstvu financija osim u slučajevima uređenim propisima o državnom proračunu Republike Hrvatske.

(5) Davatelj državne potpore uz prijedlog programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore iz članaka 9. i 10. ovoga Zakona Agenciji dostavlja mišljenje Ministarstva

financija. Ukoliko je mišljenje Ministarstva financija negativno, davatelj državne potpore ne dostavlja prijedlog na postupanje Agenciji.

V. POSTUPANJE AGENCIJE U ODNOSU NA ZAHTJEVE I ODLUKE EUROPSKE KOMISIJE

Članak 13.

(1) Agencija prosljeđuje zahtjeve Europske komisije za dodatnim pojašnjenjima i dostavom dokumentacije davateljima državnih potpora, te pojašnjenja i dokumentaciju davatelja državnih potpora prosljeđuje Europskoj komisiji.

(2) Nakon što Europska komisija odluči o prijavljenom prijedlogu programa državne potpore ili pojedinačne državne potpore, Agencija o tome bez odgode obavještava davatelja državne potpore.

(3) Ako Europska komisija naloži povrat državne potpore Agencija o tome bez odgode obavještava davatelja državne potpore.

VI. IZVJEŠĆA, EVIDENCIJE I DOSTAVA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Evidencija davatelja državnih potpora i dostava podataka

Članak 14.

(1) Davatelji državnih potpora dužni su voditi evidenciju dodijeljenih državnih potpora iz svoje nadležnosti. Davatelji državnih potpora vode zasebnu evidenciju dodijeljenih potpora male vrijednosti.

(2) Davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti dostavljaju Ministarstvu financija podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti tromjesečno.

(3) Osim podataka iz stavka 2. ovoga članka, davatelji državnih potpora godišnje dostavljaju Ministarstvu financija analizu učinkovitosti dodijeljenih državnih potpora iz svoje nadležnosti, do 30. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(4) Davatelji državnih potpora dostavljaju podatke iz stavaka 2. i 3. ovoga članka i po potrebi, na zahtjev Ministarstva financija bez odgode.

(5) Podatke iz stavaka 2. i 3. ovoga članka davatelji državnih potpora dostavljaju na obrascima čiji oblik i sadržaj će se urediti pravilnikom.

(6) Davatelji državnih potpora dostavljaju Agenciji podatke o dodijeljenim državnim potporama radi dostave izvješća Europskoj komisiji, do 30. travnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(7) Podatke iz stavka 6. ovoga članka davatelji državnih potpora dostavljaju u obliku i na način koji će se urediti pravilnikom.

Izvešće Europskoj komisiji

Članak 15.

(1) Agencija prikuplja i obrađuje podatke o dodijeljenim državnim potporama i o tome dostavlja izvješće Europskoj komisiji do 30. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka Agencija bez odgode dostavlja i Ministarstvu financija za potrebe izrade godišnjeg izvješća o državnim potporama.

(3) Agencija dostavlja Europskoj komisiji i druga izvješća o državnim potporama u skladu s pravilima o državnim potporama.

Godišnje izvješće o državnim potporama

Članak 16.

(1) Ministarstvo financija izrađuje godišnje izvješće o državnim potporama.

(2) Godišnje izvješće sadrži podatke i o državnim potporama poljoprivredi i ribarstvu.

(3) Ministarstvo nadležno za poljoprivredu i ribarstvo dostavlja Ministarstvu financija podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti poljoprivredi i ribarstvu radi izrade godišnjeg izvješća o državnim potporama do 30. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(4) Ministarstvo financija dostavlja godišnje izvješće o državnim potporama Vladi Republike Hrvatske do kraja listopada tekuće godine za prethodnu godinu.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

(1) Postupci koji su započeti prema odredbama Zakona o državnim potporama (Narodne novine, br. 140/2005 i 49/2011), a koji nisu završeni do stupanja na snagu ovoga Zakona obustavljaju se.

(2) Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona do 31. prosinca 2013. godine, Ministarstvo financija ocjenjuje usklađenost prijedloga iz članka 9. i 10. ovoga Zakona s važećim smjernicama ekonomske i fiskalne politike Republike Hrvatske.

(3) Smjernice politike državnih potpora za razdoblje 2014. – 2016. godina, Vlada Republike Hrvatske donijet će do kraja rujna 2013. godine na prijedlog Ministarstva financija.

(4) Pravilnike iz članka 9. stavka 13., članka 10. stavka 12. i članka 14. stavaka 5. i 7. ovoga Zakona ministar financija donijet će u roku 45 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Godišnje izvješće o državnim potporama za 2013. godinu izradit će Agencija do kraja 2014. godine. Davatelji državnih potpora dostavljaju Agenciji, prema njenim uputama, podatke o državnim potporama radi izrade godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2013. godinu.

Članak 18.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

- Zakon o državnim potporama (Narodne novine, br. 140/2005 i 49/2011),
- Uredba o državnim potporama (Narodne novine, broj 50/2006)
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje (Narodne novine, broj 20/2007),
- Odluka o objavljivanju pravila o potporama male vrijednosti (Narodne novine, broj 45/2007),
- Odluka o objavljivanju pravila o potporama za istraživanje i razvoj i inovacije (Narodne novine, broj 84/2007),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za male i srednje poduzetnike (Narodne novine, broj 39/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku naknade za javne usluge (Narodne novine, broj 39/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori za osiguranje kratkoročnih izvoznih kredita (Narodne novine, broj 39/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o primjeni propisa o držanim potporama na mjere koje se odnose na izravno oporezivanje poduzetnika (Narodne novine, broj 46/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u poštanskim uslugama (Narodne novine, broj 46/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori kinematografskoj i ostaloj audiovizualnoj djelatnosti (Narodne novine, broj 46/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o regionalnim potporama (Narodne novine, broj 58/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o potporama u obliku financijskih transfera javnim poduzetnicima (Narodne novine, broj 58/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za zapošljavanje (Narodne novine, broj 68/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o potporama za¹ usavršavanje (Narodne novine, broj 68/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za poticanje ulaganja rizičnog kapitala u male i srednje poduzetnike (Narodne novine, broj 91/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o udjelu potpora kod prodaje zemljišta i zgrada od strane tijela javne vlasti (Narodne novine, broj 106/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o utvrđivanju referentne i diskontne stope (Narodne novine, broj 114/2008),

- Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori sektoru čelika (Narodne novine, broj 134/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o potpori u prometu (Narodne novine, broj 141/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za naknadu troškova uslijed liberalizacije tržišta električne energije (Narodne novine, broj 150/2008),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za zaštitu okoliša (Narodne novine, broj 154/2008),
- Odluka o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora (Narodne novine, broj 37/2009),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstva (Narodne novine, broj 39/2009),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (Narodne novine, broj 31/2010),
- Odluka o izmjeni i dopunama Odluke o objavljivanju pravila o potpori u prometu (Narodne novine, broj 31/2010),
- Odluka o objavljivanju pravila o provedbi prava državnih potpora od strane nacionalnih sudova (Narodne novine, broj 89/2010),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama koja se odnose na brzi razvoj širokopolasnih mreža (Narodne novine, broj 64/2011),
- Odluka o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o potporama za usavršavanje (Narodne novine, broj 68/2011),
- Odluka o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje (Narodne novine, broj 119/2011),
- Odluka o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori kinematografskoj i ostaloj audiovizualnoj djelatnosti (Narodne novine, broj 144/2011),
- Odluka o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za zapošljavanje (Narodne novine, broj 31/2012),
- Odluka o objavljivanju popisa pravila o državnim potporama (Narodne novine, broj 83/2012),
- Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o objavljivanju pravila o regionalnim potporama (Narodne novine, broj 117/2012),
- Odluka o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za poticanje ulaganja rizičnog kapitala u male i srednje poduzetnike (Narodne novine, broj 117/2012),
- Odluka o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori za osiguranje kratkoročnih izvoznih kredita (Narodne novine, broj 130/2012),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama sektoru brodogradnje (Narodne novine, broj 3/2013).

Članak 19.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Člankom se navode područja uređena Zakonom, kao najvažnije – uspostava nadležnosti tijela koja se bave državnim potporama u Republici Hrvatskoj. Pritom se uređuje i sam postupak koji prethodi odobravanju državnih potpora, kao i politika državnih potpora i vođenje evidencija i dostava izvještaja o državnim potporama.

Zbog dosta različitog uređenja državnih potpora poljoprivredi i ribarstvu i u Europskoj uniji, i ovim Zakonom je to područje izostavljeno. Ostaje samo obveza ministarstva nadležnog za te državne potpore dostavljati Ministarstvu financija podatke o njima radi izrade godišnjeg izvješća o državnim potporama.

Članak 2.

Ovim člankom dane su definicije najčešće korištenih i najznačajnijih pojmova za razumijevanje i ispravno postupanje po ovome Zakonu. Definicije korištene u ovom Zakonu su općenite i osnovna namjera im je pružiti smjernice za točno i potpuno određenje navedenih pojmova tumačenjem drugih zakonodavnih i sudskih akata kao i kroz svakodnevnu praksu na relevantnom području.

Državna potpora kao osnovni pojam ovisi o jasnom određenju drugih pojmova, prvenstveno davatelja i korisnika državne potpore. Dok Ugovor o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU) ima određenje državne potpore, u ovome Zakonu ponovljeno, davatelja i korisnika državne potpore ne definira, ostavljajući ih često Sudu Europske unije na što detaljnije uređenje za svaki pojedini slučaj. Sudovi Republike Hrvatske će također imati zadatak tumačiti propise o državnim potporama iznalazeći najtočnija određenja pojedinih pojmova.

Državne potpore izuzete od obveze prijave Europskoj komisiji se uvijek nalaze točno popisane i određene uredbom same Europske komisije, donesene na temelju prethodnog određenja Vijeće, kao što određuje članak 108. stavak 4. UFEU. Trenutno je na snazi Uredba Komisije Europskih zajednica, br. 800/2008, od 6. kolovoza 2008. godine kojom se određene kategorije potpora proglašavaju usklađenima sa zajedničkim tržištem pri primjeni članka 87. i 88. Ugovora (Opća uredba o skupnim izuzećima) (32008R0800, SL L 214, 9. 8. 2008., str. 3 – 47).

Kod potpora male vrijednosti presudan je iznos koji se njima dodjeljuje i tek ako ne prelazi određenu granicu za određeno razdoblje smatra se taj iznos potporom male vrijednosti. Uredbom Komisije Europskih zajednica, broj 1998/2006, od 15. prosinca 2006. godine, o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici na potpore male vrijednosti (Službeni list Europske unije, serija L, broj 379, 28. prosinca 2006. godina, str. 5 -10), koja je trenutno na snazi, određeno je da se iznos od 200.000,00 eura dodijeljen tijekom razdoblja od tri fiskalne godine smatra potporom male vrijednosti (u sektoru cestovnoga prometa ne smije premašivati 100.000,00 eura tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine).

Članak 3.

Ovim člankom popisuju se nadležnosti Ministarstva financija, među kojima je svakako najvažnija vođenje politike državnih potpora. Ostali poslovi stavljeni u nadležnost

Ministarstva financija u većoj ili manjoj mjeri upravo služe što uspješnijem vođenju politike državnih potpora.

Članak 4.

Člankom se uređuju nadležnosti Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija), imajući na umu karakter Republike Hrvatske kao države članice i njene obaveze koje proizlaze iz pravila Europske unije (prijavljivanje prijedloga državnih potpora Europskoj komisiji radi odobrenja, prikupljanje podataka i izvještavanje Europske komisije o dodijeljenim državnim potporama). Agencija pruža stručnu pomoć davateljima državnih potpora prilikom pripreme programa državnih potpora. Ukoliko se radi o državnim potporama izuzetim od obveze prijave Europskoj komisiji Agencija pomaže davatelju državnih potpora ne bi li zajedničkim trudom postigli usklađenost prijedloga državne potpore s pravilima o državnim potporama i osigurali njihov status kao državne potpore koje su izuzete od obveze prijave Europskoj komisiji. Davatelj državne potpore, u svakom slučaju, ne bi li postigao najveći stupanj sigurnosti o usklađenosti svoje državne potpore s pravilima o državnim potporama, može zahtijevati da Agencija izvrši prijavu Europskoj komisiji radi odobrenja.

Članak 5.

Ovim člankom navode se jasno poslovi davatelja državnih potpora, kao značajnih subjekata u sustavu državnih potpora.

Članak 6.

Kako bi se postiglo uspješno obavljanje poslova Ministarstva financija, Agencije i davatelja državnih potpora, ovim člankom propisana je obveza suradnje. U ovome su članku spomenuti i subjekti koji se u ostatku zakonskog teksta ne spominju – nadležna središnja tijela državne uprave, kojima se određuje obveza slanja Agenciji na mišljenje prijedloga propisa koji se odnose na državne potpore.

Članak 7.

Člankom se detaljnije opisuje oblikovanje politike državnih potpora, što je u nadležnosti Vlade Republike Hrvatske. Osnovni dokument politike državnih potpora su Smjernice politike državnih potpora, koje na prijedlog Ministarstva financija donosi Vlada Republike Hrvatske za razdoblje od tri godine.

Članak 8.

Ovim člankom nameće se obveza davatelju državnih potpora da prilikom izrade prijedloga državnih potpora vodi osobitu brigu o politici državnih potpora, s kojom mora nastojati postići što veći stupanj usklađenosti.

Članak 9.

Člankom se uređuje postupak koji prethodi prijavi prijedloga državnih potpora Europskoj komisiji radi odobrenja. Prijedloge državnih potpora davatelji državnih potpora podnose Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja, koja daje mišljenje o usklađenosti prijedloga državne potpore s pravilima o državnim potporama. Agencija prijavljuje prijedlog državne potpore Europskoj komisiji nakon što ustvrdi da je u skladu s pravilima o državnim potporama, ali i u suprotnom slučaju ako davatelj inzistira da se prijedlog prijavi Europskoj komisiji. Potrebno je imati na umu da odobrenje prijedloga državnih potpora koje se prijavljuju Europskoj komisiji daje samo Europska komisija, u skladu s UFEU-om.

Članak 10.

Ovim člankom propisane su aktivnosti prije dodjele državnih potpora koje prethodno ne odobrava Europska komisija. Njih davatelj državne potpore dostavlja Agenciji radi osiguranja njihove usklađenosti s pravilima o državnim potporama i ne bi li se sam osigurao da se doista radi o državnim potporama izuzetim od obveze prijave Europskoj komisiji. Agencija pritom pruža svoju stručnu pomoć davatelju državne potpore radi dovođenja prijedloga državne potpore u stanje usklađenosti s pravilima o državnim potporama. Davatelju državne potpore bit će najviše u interesu primiti savjet Agencije i postupiti po njemu ne bi li izbjegao naknadnu negativnu ocjenu Europske komisije koja ima pravo vršiti nadzor i nad tom skupinom državnih potpora. Davatelj državne potpore, u svakom slučaju, može zahtijevati da Agencija izvrši prijavu prijedloga državne potpore Europskoj komisiji radi odobrenja.

Članak 11.

Potpore male vrijednosti imaju, prema pravilima o državnim potporama, drugačiji status u odnosu na klasične državne potpore, te se, u skladu s time, člankom 11. propisuje njihovo dodjeljivanje u skladu s važećom uredbom Europske unije.

Članak 12.

Ovim člankom uređena je obveza dostave na mišljenje Ministarstvu financija prijedloga državnih potpora radi ocjene njihove usklađenosti s politikom državnih potpora. Pozitivno mišljenje Ministarstva financija uvjet je za daljnje postupanje, tj. za slanje prijedloga Agenciji.

Budući da mišljenje na prijedlog državne potpore Ministarstvo financija daje u slučaju njegove usklađenosti s politikom državnih potpora koja se oblikuje radi učinkovitog korištenja sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske, ovim člankom bilo je potrebno izuzeti od obveze podnošenja na suglasnost prijedloga državnih potpora jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 13.

Ovim člankom uređuje se odnos Agencije s Europskom komisijom prilikom prijave državnih potpora, te zahtjeva Europske komisije za dodatnim informacijama, kao i postupanje u slučaju naloga za povratom državnih potpora.

Članak 14.

Ovim člankom uređeno je vođenje evidencija davatelja državnih potpora te dostava podataka o državnim potporama Ministarstvu financija te Agenciji (za potrebe izvještavanja Europske komisije).

Članak 15.

Ovim člankom uređena je aktivnost izvještavanja Europske komisije o dodijeljenim državnim potporama koju provodi Agencija.

Članak 16.

Ovim člankom uređuje se izrada godišnjeg izvješća o državnim potporama Ministarstva financija. Izvješće obuhvaća i državne potpore poljoprivredi i ribarstvu.

Članak 17.

Člankom su detaljno određene prijelazne i završne odredbe budući da se ovim Zakonom uvode novine u funkcioniranju nadležnih tijela u području državnih potpora Republike Hrvatske, ali uz potrebu osiguranja kontinuiteta i nesmetanog obavljanja njihovih poslova.

Članak 18.

Ovim člankom određen je prestanak važenja Zakona o državnim potporama iz 2005. godine (uz izmjenu iz 2011. godine) te svih podzakonskih akata.

Članak 19.

Ovim člankom uređeno je stupanje na snagu Zakona.